Ścieżka działań samorządu uczniowskiego umożliwiająca realny wpływ uczniów i uczennic na sprawy szkoły

Wstęp

Samorządy uczniowskie często pełnią funkcję organizacyjną lub reprezentacyjną, nie posiadając realnego wpływu na życie szkoły. Działalność samorządów skupia się przede wszystkim na organizacji wydarzeń rozrywkowych (np. walentynek czy dyskotek), a nie na uczestnictwie w procesach decyzyjnych dotyczących edukacji, przestrzeni szkolnej czy organizacji życia szkoły. W wielu szkołach brakuje rzeczywistej kultury dialogu - nie istnieją stałe mechanizmy konsultacji, debaty czy wspólnego podejmowania decyzji. Uczniowski głos, nawet jeśli jest wysłuchiwany, rzadko ma wpływ na ostateczne decyzje. Dlatego proponujemy Wam ścieżkę, która przeprowadzi Was od diagnozy przed debatę, naradę do realnych zmian w Waszej szkole.

1 Diagnoza potrzeb i problemów uczniów i uczennic

Zacznijcie od diagnozy:

- lepiej zapytać samych zainteresowanych o zdanie, niż zgadywać, jakie mają potrzeby;
- diagnoza, w której weźmie udział np. połowa uczniów danej szkoły, to materiał, z którym można pójść do dyrekcji, rady pedagogicznej czy rady rodziców;
- udział w diagnozie może być dla uczniów ważnym i pozytywnym doświadczeniem, budującym poczucie sprawczości;
- udział w diagnozie pozwala uczniom na autorefleksję i rozmowę z rówieśnikami o ich problemach i potrzebach;
- od roku szkolnego 2025/2026 diagnoza wpisana jest w podstawę programową przedmiotu edukacja obywatelska (Dział II. Szkoła jako wspólnota).

Szukacie inspiracji? Szukacie pomysłów, jakimi metodami przeprowadzić diagnozę?

Fundacja Civis Polonus - Scenariusz procesu diagnozy potrzeb i problemów uczniów i uczennic w szkołach ponadpodstawowych. Znaczenie ogólnoszkolnej diagnozy, rekomendowane metody.

2 Szkolna debata metodą World Café

Boicie się, że szkolna debata będzie przegadana, że nic z niej nie wyniknie albo że głos zabiorą ci sami, co zawsze? Proponujemy Wam debatę metodą World Café. To rodzaj warsztatów, które odbywają się w nieformalnej atmosferze. Przy kilkuosobowych stolikach prowadzi się rozmowy na określony temat. Każdy stolik ma swojego gospodarza. Po pewnym czasie (np. po 10 minutach) wszyscy uczestnicy przesiadają się do innego stolika, przy którym dyskutuje się już o innym problemie (lub innym aspekcie tego samego problemu). Na swoich miejscach pozostają jedynie gospodarze stolików, którzy prezentują nowym uczestnikom wnioski z dyskusji w poprzednim składzie. Na koniec wyniki pracy wszystkich stolików są omawiane na forum. To metoda, która sprzyja generowaniu dużej liczby pomysłów.

Szukacie inspiracji?

Fundacja Civis Polonus - Dobre praktyki SU - Debata stolikowa World Café na temat szkolnych problemów w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie

Fundacja Civis Polonus - Dobre praktyki SU - Debata stolikowa World Café na temat szkolnych potrzeb i problemów w IV LO im. Adama Mickiewicza w Warszawie

Fundacja Civis Polonus - Dobre praktyki SU - Debata stolikowa World Café na temat szkolnych problemów w CLXVI Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Sportowymi w Warszawie

3 Szkolna narada

Narada jest formą współpracy wszystkich szkolnych stanów i formą namysłu. Służy wypracowaniu konkretnych rekomendacji na rzecz rozwiązania istotnego problemu/kwestii zidentyfikowanej podczas diagnozy potrzeb i problemów, wybranej do „zaopiekowania się" przez społeczność szkolną. Można ją też przećwiczyć, pracując nad inną sprawą ważną dla społeczności np. jak zadbać o dialog między uczniami a dyrekcją, jak budować księgozbiór biblioteki szkolnej, jakie umiejętności są dla uczniów szczególnie istotne i jak wzmacniać je podczas nauki szkolnej.

Szukasz inspiracji?

Fundacja Civis Polonus - Narady szkolne - wypracowanie rekomendacji celem rozwiązania istotnej sprawy

4 Wprowadzamy zmiany w szkole

Na czym polega realna zmiana w szkole z udziałem oraz dla uczniów i uczennic? Nie musi być spektakularna!

Może:

- dotyczyć szkolnej przestrzeni, przestrzeni wokół szkoły, organizacji pracy szkoły, dydaktyki;
- dotyczyć szkolnych dokumentów np. statutu, regulaminu samorządu uczniowskiego, regulaminu przerw na dworze;
- polegać na zobowiązaniu się władz szkoły np. do wprowadzenia kół zainteresowań od nowego roku szkolnego;
- polegać na nawiązaniu regularnej współpracy między radą rodziców i SU, dyrekcja szkoły i SU;
- polegać na poprawieniu komunikacji reprezentacji SU z uczniami i uczennicami, zwiększeniu reprezentatywności reprezentacji SU;
- polegać na poprawie relacji między uczniami;
- polegać na wygospodarowaniu przestrzeni dla samorządu, w której reprezentacja może trzymać swoje rzeczy np. archiwa, przyjmować interesantów.

Powinna świadczyć o realnym wpływie SU na szkolną społeczność.

Fundacja Civis Polonus - Dobre praktyki SU - Pokój samorządu uczniowskiego w Zespole Szkół Gastronomicznych im. Eugeniusza Pijanowskiego w Warszawie

O FUNDACJI CIVIS POLONUS

Nasza misja
Jesteśmy niezależną organizacją społeczną. Od 2004 roku naszą misją jest rozwijanie kompetencji obywatelskich pozwalających każdej osobie – niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania czy zasobów – na aktywne uczestniczenie w życiu publicznym. Wierzymy w społeczną zmianę z Twoim udziałem.

Co robimy?
Naszą misję realizujemy przede wszystkim poprzez kształtowanie młodych liderów, wspieranie i animowanie młodzieżowych rad oraz współpracę i dialog z przedstawicielami administracji publicznej, nauczycielami i pracownikami instytucji kultury oraz organizacjami pozarządowymi.

Szkolimy młodzież oraz dorosłych pracujących z młodzieżą w zakresie aktywizacji obywatelskiej, demokracji i samorządności. Chętnie dzielimy się naszą wiedzą i doświadczeniem podczas licznych szkoleń, warsztatów i konferencji. Korzystamy ze sprawdzonych metod i dbamy o upowszechnianie najwyższych standardów działań.

KONTAKT
fundacja@civispolonus.org.pl
https://www.facebook.com/fundacjacivis/
https://civispolonus.org.pl/
https://civispolonus.org.pl/materialy

AUTORKI: Joanna Różycka-Thiriet, Olga Napiontek

projekt finansuje miasto stołeczne Warszawa

civis.

Publikacja z projektu „Szkoła samorządności uczniowskiej", realizowanego w roku szkolnym 2025/2026 i wdrażającego politykę młodzieżową m.st. Warszawy.